

Afdeling **Stadstoezicht**
Onderwerp **Handhavingsprogramma Stadstoezicht 2012**

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 62 08 Bijlage(n) -1

Ons kenmerk MD12.2990460

Datum **21 MRT 2012** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

De inrichting van de vakdirectie Stadstoezicht heeft een lange aanloop gekend. In 2007 heeft het bureau AEF de opdracht gekregen een onderzoek te doen naar efficiëncy en effectiviteit van de toezichthoudende en handhavende taken in de openbare ruimte. Uiteindelijk resulteerde dat in januari 2009 in het principebesluit een nieuwe vakdirectie op te richten. In oktober 2009 is het projectplan gepresenteerd.

In het inrichtingsplan (april 2010) is beschreven hoe de vakdirectie wordt opgezet en hoe de werkprocessen en de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking (BSB) vorm zou worden gegeven. Met de keuze voor de BSB heeft de gemeente in principe een 24-uursverantwoordelijkheid gekregen voor de handhaving van de overlastfeiten in de openbare ruimte. Nadat is gerapporteerd over de voortgang van de vorming van de vakdirectie, is in september 2010 het conceptuitvoeringsplan vastgesteld. Nadat diverse ondernemingsraden hun instemming hadden gegeven is het uitvoeringsplan op 3 mei 2011 definitief vastgesteld.

Sinds 1 juni 2011 is de vakdirectie Stadstoezicht operationeel. Alle toezichthoudende en handhavende taken in de openbare ruimte zijn gebundeld. Vier disciplines (markt- en milieutoezicht, de stadswachten van Stichting Veiligheidszorg Noord (VZN), parkeercontroleurs en de controleurs openbare ruimte van RO/EZ) vormen de nieuwe vakdirectie. De stadswachten en 9 buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA) van VZN zijn gedetacheerd bij de gemeente. Bij de vakdirectie Stadstoezicht werken ongeveer 80 fte's. Daarvan zijn ongeveer 40 buitengewoon opsporingsambtenaar. Ongeveer de helft daarvan legt bestuurlijke strafbeschikkingen op. De overige 20 BOA's werken als parkeercontroleur in het kader van fiscale overtredingen en voor de zgn. Wet Mulder -feiten. In deze gevallen is er geen sprake van een bestuurlijke strafbeschikking.



Fysiek zitten alle medewerkers van Stadstoezicht nu bij elkaar onder één dak: de vakdirectie bezet een vleugel op de eerste etage in het gebouw van de Dienst OCSW aan de Europaweg. Het samenvoegen van vier verschillende organisaties met verschillende werkprocessen en werkculturen gaat niet van de éne op de andere dag. Dat heeft zijn tijd nodig. De vakdirectie is in opbouw met als doel het realiseren van een evenwichtige, kwalitatieve en krachtige vakdirectie Stadstoezicht.

In de nieuwe organisatie werken de handhavers en toezichthouders in de openbare ruimte gezamenlijk en onder gemeentelijke regie aan een leefbare, veilige en bereikbare stad. De versterking van deze gemeentelijke regie en de verantwoordelijkheid in de openbare ruimte, het handhaven van en het naleven van afgesproken regels, het inperken van hinderlijk gedrag en de aanpak van zogenaamde kleine ergernissen maken de stad leefbaar, veilig en ook bereikbaar.

Het (preventief) informeren van burgers over regels, handhaving en het stimuleren van goed gedrag, maken een onlosmakelijk deel uit van deze aanpak. De medewerkers van Stadstoezicht doen dit door goed en adequaat op te treden: consequent, betrouwbaar, doelmatig, doeltreffend, met één gezicht en goed op elkaar afgestemd. Er is sprake van integrale aanpak.

Sinds 1 september 2010 is de bestuurlijke strafbeschikking ingevoerd: handhavers van Stadstoezicht kunnen voor de overlastbepalingen in de APV en kleine milieuovertredingen in de openbare ruimte repressief optreden door het uitschrijven van bekeuringen. Ook op deze wijze is de rol van de gemeente in de openbare ruimte versterkt.

Zo heeft de gemeente ingespeeld op de landelijke ontwikkelingen, waarbij de politie zich in toenemende mate terugtrekt op haar kerntaken. Door invoering van de bestuurlijke strafbeschikking kunnen gemeentelijk toezichthouders nu zelf bekeuringen uitschrijven in de openbare ruimte.

Daarnaast is forse vooruitgang geboekt op het terrein van automatisering. De handhavers werken met zgn. handhelds en er is een roosterprogramma aangeschaft met als doel de inzet van medewerkers vooraf te sturen.

We gaan werken met een handhavingsprogramma. Dit programma bepaalt onze prioriteiten voor het jaar 2012. Dit programma is het eerste handhavingsprogramma van de vakdirectie Stadstoezicht en daardoor nog beknopt van opzet. Het is in samenwerking met de politie tot stand gekomen op basis van politiegegevens van voorgaande jaren, gegevens van het Meldpunt Overlast en Zorg, informatie van experts, van bewonersorganisaties, via inbreng van een stadspanel en wijkbeheer.



Het handhavingsprogramma is geaccordeerd door de lokale driehoek. Vanaf 1 april 2012 vormt dit handhavingsprogramma de grondslag voor de inzet van de toezichthouders en handhavers openbare ruimte en parkeerhandhavers van de vakdirectie Stadstoezicht.

Stadstoezicht staat voor de opgave duidelijk, zichtbaar en herkenbaar, toezicht te houden op en het handhaven van onder meer de overlastfeiten in de APV (de kleine ergernissen), kleine milieuovertredingen, evenementen en parkeren. Dit doet Stadstoezicht op grond van de wet OM-afdoening, de Algemeen Plaatselijke Verordening Groningen (APVG 2009), de Afvalstoffenverordening, de Parkeerverordening en de Wegenverkeerswetgeving. Stadstoezicht past naast de bestuurlijke strafbeschikking ook bestuursrechtelijke handhaving toe (bijvoorbeeld handhaving vergunning evenementen). De overtredingen van de wet Mulder worden strafrechtelijk afgedaan. Daarnaast draagt Stadstoezicht, in opdracht van het Parkeerbedrijf, zorg voor de handhaving van het fiscaal parkeren..

Stadstoezicht voert de taken uit door gericht toezicht, via surveillance en door klachtafhandeling. Ondersteuning zal plaatsvinden via gerichte informatie en communicatie. Soms zal gekozen worden voor een project, waar per wijk of buurt verschillende accenten kunnen worden gelegd. . Medio 2012 worden de eerste ervaringen geëvalueerd en de resultaten worden als input gebruikt voor het vaststellen van het handhavingsprogramma 2013. Wij zullen u hierover per brief informeren. Op deze wijze wordt een beleidscyclus opgebouwd en aansluiting gezocht bij de planning- en controlcyclus van het concern. Zo groeien we verder toe naar een professionele handhavingsorganisatie in de openbare ruimte, waar met behulp van managementinformatie tijdig (bij) gestuurd kan worden en jaarlijks speerpunten worden benoemd.

Met gepaste trots bieden wij u hierbij het handhavingsprogramma Stadstoezicht 2012 aan. Het onderzoek van Onderzoek en Statistiek over Handhaven in Stad ligt voor u ter visie.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.F. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Handhavingsprogramma Stadstoezicht 2012

1.	INLEIDING	3
2.	NIEUWE ROL GEMEENTE GRONINGEN	4
3.	BESTUURLIJKE STRAFBESCHIKKING	6
4.	TOEZICHT- EN HANDHAVINGSTAKEN STADSTOEZICHT.	6
4.1	PRIORITEITEN 2012	6
4.1.1	<i>Wildplassen</i>	6
4.1.2	<i>Alcohol</i>	7
4.1.3	<i>Parkeren</i>	7
4.1.4	<i>Fietsoverlast</i>	8
4.1.5	<i>Overlast honden</i>	8
4.1.6	<i>Zwerfafval en het aanbieden van afvalstoffen: huishoudelijk afval, bedrijfsafval</i>	8
4.1.7	<i>Graffiti, aanplakken</i>	9
4.1.8	<i>Evenementen</i>	9
4.1.9	<i>Noorderplantsoen</i>	9
4.1.10	<i>Overige overlastfeiten, geen prioriteit, wel handhaving</i>	10
5.	PROGRAMMA	10
5.1.	TOTSTANDKOMING PROGRAMMA	10
5.2.	AFSTEMMING REGIOPOLITIE	11
5.3.	AFSTEMMING WIJKBEHEER EN STADSDEELCOÖRDINATIE	12
6	UITGANGSPUNTEN STADSTOEZICHT	13
7	COMMUNICATIE	14
	BIJLAGE 1. CIJFERMATERIAAL	15

1. Inleiding

Vanaf 1 juni 2011 is de vakdirectie Stadstoezicht operationeel gestart. Alle toezichthoudende en handhavende taken in de openbare ruimte zijn gebundeld. Ook is per 1 juni 2011 begonnen met de fysieke verhuizing naar het gebouw van de dienst OCSW aan de Europaweg, waar Stadstoezicht een vleugel bezet op de eerste etage. Er werken ongeveer 80 fte's bij de vakdirectie Stadstoezicht. Daarvan zijn er ongeveer 40 buitengewone opsporingsambtenaar. Ongeveer de helft daarvan legt bestuurlijke strafbeschikkingen op.

Vier disciplines (markt -en milieutoezicht van de Milieudienst, de parkeerpolitie, controleurs openbare ruimte van de dienst RO/EZ en stadswachten van Veiligheids Zorg Noord (VZN) vormen de nieuwe vakdirectie Stadstoezicht. De stadswachten van VZN zijn gedetacheerd bij de gemeente. Het samenbrengen van vier verschillende organisaties, met verschillende werkculturen en werkprocessen gaat niet van de een op de andere dag, dat heeft tijd nodig. Doel van de nieuw te bouwen organisatie is het realiseren van een evenwichtige, kwalitatieve en krachtige vakdirectie Stadstoezicht.

Nieuw is dat handhavers en toezichthouders van de nieuwe organisatie integraal gaan handhaven. Zij vullen elkaar aan en werken samen onder gemeentelijke regie aan een aantrekkelijke, leefbare en veilige stad, een van de richtinggevende thema's uit het Collegeprogramma 2010-2014. Door goed en adequaat op te treden: consequent, betrouwbaar, doelmatig, doeltreffend, met één gezicht en goed op elkaar afgestemd. Het (preventief) informeren van burgers over regels en handhaving en het stimuleren van goed gedrag is onderdeel van deze aanpak.

Deze ontwikkeling past in het landelijk beleid, waarin de politie zich meer richt op de kerntaken en de gemeenten op het terrein van het lokale veiligheidsbeleid de regierol heeft. Gemeenten pakken taken op, die niet meer tot de kerntaken van de politie behoren. Een van die taken is het aanpakken van overlastfeiten (APV-overtredingen en kleine milieu-overtredingen) in de openbare ruimte. Hiervoor is de bestuurlijke strafbeschikking in het leven geroepen. Met dit instrument kan een buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) van de gemeente voor bepaalde overlastfeiten een strafbeschikking uitvaardigen waarna een boete wordt geïnd door het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Vanaf 1 september 2010 is dit instrument in de gemeente Groningen ingevoerd. De raad is daarover schriftelijk geïnformeerd op 19 augustus 2010. Daarnaast zijn forse stappen gemaakt op het terrein van automatisering: er zijn handhelds aangeschaft, het implementeren van een roosterprogramma staat in de startblokken.

Zo wordt de regierol en de verantwoordelijkheid van de gemeente in de openbare ruimte versterkt. Zichtbaar aanwezige toezichthouders en handhavers en een consequente handhaving vergroten het gevoel van leefbaarheid en veiligheid.

Vanuit bovenstaand perspectief is een handhavingsprogramma voor 2012 opgesteld. In dit handhavingsprogramma geeft het college aan hoe zij handhaving en toezicht in de openbare ruimte invult. De beperkte beschikbare toezicht - en handhavings capaciteit en daaraan gekoppelde middelen zullen worden ingezet op die gebieden en overlastfeiten, waar de risico's voor de leefbaarheid, sociale veiligheid en bereikbaarheid van de stad het grootst zijn.

Het handhavingsprogramma voor 2012 is het eerste handhavingsprogramma van de vakdirectie Stadstoezicht en daardoor nog beknopt van opzet. Het is, in samenwerking met de Bestuursdienst, de politie en de afdeling Stadsdeelcoördinatie, tot stand gekomen op basis van

politiegegevens over voorgaande jaren, gegevens van het Meldpunt Overlast en Zorg, informatie van experts, bewonersorganisaties, via inbreng van een stadspanel en wijkbeheer. Vanaf 1 april 2012 vormt dit handhavingsprogramma de grondslag voor de inzet van de toezichthouders en handhavers openbare ruimte en de parkeerhandhavers van Stadstoezicht.

Het programma wordt, na accordering door de lokale driehoek, vastgesteld door het college.

Het programma begint met een korte beschrijving over de wijze van totstandkoming ervan en een toelichting op de nieuwe rol van de gemeente Groningen (hoofdstuk 2).

Vervolgens wordt ingegaan op de bestuurlijke strafbeschikking, de toezicht- en handhavingstaken van Stadstoezicht en het noemen van de speerpunten, die in het jaar 2012 leidend zullen zijn (hoofdstukken 3 en 4). Hoofdstuk 5 gaat over de wijze van totstandkoming van het programma.

In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de uitgangspunten, die bij de oprichting van de vakdirectie Stadstoezicht een rol hebben gespeeld.

We sluiten af met suggesties over communicatie, zowel intern als extern, en voorlichting (hoofdstuk 7).

Zoals vermeld is de vakdirectie Stadstoezicht nog in opbouw. Ook al stond het instrument van de bestuurlijke strafbeschikking vanaf 1 september 2010 ter beschikking, pas eind 2011 is de detachering van de boa's van VZN naar Stadstoezicht gerealiseerd. De reden van vertraging is gelegen in het feit dat bestuurlijk en juridisch een aantal zaken nog nader moesten worden onderzocht. De inzet van bovengenoemde boa's (9) op het handhaven van overlastfeiten (kleine ergernissen) in de openbare ruimte met behulp van de bestuurlijke strafbeschikking gaat daarom later van start dan oorspronkelijk de verwachting was. Toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking bij kleine milieu -overtredingen vindt echter al plaats sinds september 2010.

2. Nieuwe rol gemeente Groningen

De nieuwe vakdirectie Stadstoezicht staat voor een krachtige rol in het toezicht en de handhaving in de openbare ruimte in de stad Groningen en wil met integrale handhaving in de publieke ruimte een bijdrage leveren aan de naleving van de (vast-)gestelde normen en regels. Onder handhaving verstaan we alle activiteiten, die zijn gericht op het verbeteren van het 'naleefgedrag' van burgers, bezoekers en ondernemers door:

- Handhavingsinstrumenten adequaat en consequent toe te passen;
- De gemeentelijke regie en verantwoordelijkheid in de openbare ruimte te versterken;
- Een leefbare, veilige en bereikbare stad in stand te houden;
- Burgers (preventief) te informeren over goed gedrag en hen daarin te stimuleren;
- Naleving van vastgelegde en afgesproken regels te handhaven;
- Hinderlijk gedrag in te perken en 'kleine ergernissen' consequent aan te pakken.

De versterking van de gemeentelijke regie en verantwoordelijkheid in de openbare ruimte, het handhaven van het naleven van vastgelegde en afgesproken regels, het inperken van hinderlijk gedrag en aanpak van zogenaamde kleine ergernissen houdt onze stad leefbaar, veilig en ook bereikbaar. Het (preventief) informeren van burgers over regels en handhaving en het stimuleren van goed gedrag, maken een onlosmakelijk deel uit van deze nieuwe gemeentelijke aanpak.

Door het samenvoegen van verschillende disciplines in de nieuwe vakdirectie is een begin gemaakt met deze nieuwe manier van werken. Ook al wordt in eerste instantie nog vanuit de eigen discipline geopereerd, er wordt wel werkende weg gestart met integrale handhaving. De oog- en oorfunctie voor elkaar wordt steeds belangrijker. Meer en meer wordt ingezet op het delen van kennis en ook in opleiding zal aandacht worden gegeven aan de veranderende rol van handhaving: van specifiek naar integraal. Van specialist naar generalist.

3. Bestuurlijke Strafbeschikking

Vanaf 1 september 2010 heeft de gemeente Groningen een nieuw handhaving(s)instrument: de bestuurlijke strafbeschikking. Hiermee kunnen buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de gemeente repressief optreden tegen de kleine overlastgevende overtredingen in de openbare ruimte. Deze feiten moeten voorkomen in een feitenlijst, opgenomen in een bijlage bij het Besluit OM-afdoening. Daarnaast moeten ze strafbaar zijn gesteld in de APVG dan wel Afvalstoffenverordening. In dat geval mogen handhavers daarvoor een strafbeschikking aankondigen, waarna zonder tussenkomst van de rechter een straf wordt opgelegd. Zo wordt het openbaar ministerie ontlast. De mogelijkheid om direct handelend en corrigerend op te treden versterkt de handhavende rol van de gemeente Groningen in de openbare ruimte.

Dit sluit aan bij de regierol van de gemeente bij het lokale veiligheidsbeleid, waarvan de contouren door de raad worden vastgesteld.

De inschatting is dat in 2012 ongeveer 2500 bestuurlijke strafbeschikkingen worden opgelegd.

4. Toezicht- en handhavingstaken Stadstoezicht.

Op grond van de Wet OM-afdoening, de Algemeen Plaatselijke Verordening Groningen (APVG 2009), de Afvalstoffenverordening, de Parkeerverordening en de Wegenverkeerswetgeving staat Stadstoezicht voor de opgave duidelijk, zichtbaar en herkenbaar, toezicht te houden op en te handhaven op onder meer de overlastbepalingen in de APV (de kleine ergernissen), kleine milieuovertredingen, evenementen en het parkeren. De "producten" van de vakdirectie Stadstoezicht zijn naast de bestuurlijke strafbeschikking, ook de bestuursrechterlijke handhaving. Overtredingen van de wet Mulder worden strafrechterlijk afgedaan. Daarnaast worden sancties opgelegd bij fiscale overtredingen.

4.1 Prioriteiten 2012

4.1.1 Wildplassen

Wildplassen levert stadsbreed ergernis op. Het bekeuren van wildplassers vond tot nu vooral plaats door de regiopolitie.

De regiopolitie heeft in 2011 830 boetes uitgeschreven voor wildplassen, met name in het uitgaansgebied/centrum. Veelal zijn deze bekeuringen uitgeschreven in de avonduren.

Stadstoezicht handhaaft stadsbreed in principe 7 dagen per week van 07.00 uur tot 22.00 uur 's-avonds. Handhaving door opleggen van een bestuurlijke strafbeschikking. Na 22.00 uur is de handhaving een taak voor de politie.

Bij risicovolle situaties is er achtervang door de politie.

Op bepaalde locaties zal ook projectmatig gehandhaafd worden, zoals bijvoorbeeld in het Noorderplantsoen in de zomer en op het Martinierkhof.

4.1.2 Alcohol

Het in bezit hebben van alcohol en het nuttigen van alcohol in de openbare ruimte kan overlast situaties opleveren. In de APVG 2009 is een aantal gebieden in Groningen aangewezen waar het verboden is om op de weg alcohol te nuttigen of aangebroken flessen, blikjes e.d. bij zich te hebben. Het gaat onder andere om de binnenstad en een deel van Beijum en Lewenborg, A-Kwartier, Martinikerkhof en het Noorderplantsoen.

Stadstoezicht handhaaft stadsbreed in principe 7 dagen per week van 07.00 uur tot 22.00 uur 's avonds. In het bijzonder bij overlastsituaties.

Handhaving vindt plaats door opleggen van een bestuurlijke strafbeschikking.

Na 22.00 uur is de handhaving een taak voor de politie.

Bij risicovolle situaties is er achtervang door de politie.

4.1.3 Parkeren

Prioriteit voor Stadstoezicht is de parkeerhandhaving. Het parkeerbedrijf faciliteert de parkeervoorzieningen in de stad. Met een toenemende verkeers- en parkeerdruk in de stad is toezicht en handhaving op parkeren een belangrijke taak voor Stadstoezicht. De parkeerhandhavers werken in opdracht van het parkeerbedrijf en handhaven fiscale overtredingen in betaald parkeren zones. Stadstoezicht spant zich maximaal in om door intensief toezicht de betalingsbereidheid van parkeerders te vergroten. Stadstoezicht doet dit door zichtbaar aanwezig te zijn in de drukke winkelgebieden. Daarbij heeft het toezicht in de binnenstad prioriteit, maar ook de wijken waarin betaald parkeren van toepassing is worden dagelijks meegenomen in controles.

Parkeerhandhaving vindt dagelijks plaats tot 22.00 uur en op donderdag en zaterdag tot 00.00 uur. Het zonder parkeerticket parkeren van de auto, het laten verlopen van een parkeerticket, of het parkeren van een auto zonder geldige parkeervergunning zijn overtredingen, die de parkeerhandhavers aanpakken. Een opgelegde bekeuring wordt via de gemeentelijke belasting in rekening gebracht, ook wel genoemd de fiscale boete. Handhaven gaat dus niet via een bestuurlijke strafbeschikking.

Jaarlijks worden tussen Stadstoezicht en het Parkeerbedrijf afspraken gemaakt over de inzet van Stadstoezicht om de doelstellingen van het Parkeerbedrijf te realiseren. Deze doelstellingen worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst en uitgewerkt in een handhavingsprotocol, met concrete doelen en concrete afspraken over onder meer streefgetallen.

Daarnaast handhaven de parkeercontroleurs ook zgn. Wet Mulderfeiten. Voorbeelden daarvan zijn fout parkeren, bijvoorbeeld fout parkeren op de stoep, voor een uitrit of onrechtmatig de gehandicaptenparkeerplaats gebruiken. Deze Mulderfeiten vallen onder de Wet administratief rechtelijke handhaving verkeersvoorschriften. De Mulder overtreding wordt beboet via een beschikking en niet met een bestuurlijke strafbeschikking. De handhavers hebben daarvoor een boa opsporingsbevoegdheid nodig. Een deel van de parkeerhandhavers bezit deze bevoegdheid al. Dit jaar zullen bijna alle parkeerhandhavers over de boa bevoegdheid gaan beschikken.

Het handhaven van fout parkeren (bijvoorbeeld in een straat/wijk waar veel parkeeroverlast is) wordt voor een deel via projectmatige inzet uitgevoerd. Worden tijdens deze handhavingsactiviteiten ook andere overtredingen gezien (bijvoorbeeld bedrijfsafval bij een ondergrondse container), dan wordt een collega hierover geïnformeerd en ingezet.

Gaandeweg gaat Stadstoezicht ook handhaven op basis van de Wet Mulder in wijken waar het betaald parkeren niet geldt. Tot die tijd blijft de politie handhaven.

4.1.4 Fietsoverlast

Het stallen van fietsen levert met name in de binnenstad en het stationsgebied regelmatig overlast op. In het stationsgebied wordt doorlopend gecontroleerd en zonodig verwijderd. Handhaving vindt bestuursrechtelijk plaats, dat wil zeggen, dat de fietsen verwijderd worden.

Ook het (brom)fietsen op plekken waar het niet is toegestaan levert overlast op, zoals in winkel- en voetgangersgebieden. Stadstoezicht handhaaft van 07.00 uur tot 22.00 uur, zonodig projectmatig, en legt voortaan een boete op grond van de Wet Mulder op bij constatering van een overtreding.

4.1.5 Overlast honden

Ook hondenpoep en loslopende honden, buiten uitrenggebieden, scoort hoog in ergernisoverzichten. Met het aanwijzen en inrichten van hondenuitlaat- en uitrenggebieden en het instellen van een opruimplicht voor hondenpoep heeft de gemeente het initiatiefvoorstel Hondenbeleid van de ChristenUnie uitgewerkt. Het aanwijzen van uitlaat- en uitrenggebieden gaf ook duidelijkheid bij een andere regel die al langer in onze stad geldt: overal is de hond aangeliind, behalve in de uitrenggebieden. Het hondenbeleid moet eraan bijdragen dat iedereen op een prettige manier gebruik kan maken van de openbare ruimte en het groen in onze stad. De plannen voor de uitlaat- en uitrenggebieden zijn onder meer gemaakt op basis van door Stadgers aangeleverde informatie. Voor de handhaving van het hondenbeleid is per wijk een project opgestart: een handhaver gaat met een stadswacht op pad. Taak volledig voor Stadstoezicht, van 07.00 uur tot 22.00 uur, politie heeft hierin geen taak. Bij constatering van een overtreding zal een bestuurlijke strafbeschikking opgelegd worden.

4.1.6 Zwerfafval en het aanbieden van afvalstoffen: huishoudelijk afval,bedrijfsafval

Controles op zwerfafval worden regulier gedaan. Daarnaast wordt er inzet gedaan bij zogenaamde snoeproutes, de routes van scholen naar winkelcentra met veel zwerfvuil (snoepverpakkingen, blikjes). Handhavende acties worden voortdurend gecombineerd met voorlichting over zwerfvuil op scholen. Ook hier wordt gezamenlijk opgetrokken: een handhaver met een stadswacht. Inzet Stadstoezicht van 07.00 uur tot 22.00 uur. Geen taak voor politie. Bij constatering van een overtreding wordt een bestuurlijke strafbeschikking opgelegd.

Het te vroeg aanbieden van grof vuil wordt wekelijks via vaste routes gecontroleerd. Een handhaver en een stadswacht werken gezamenlijk: Dagelijks wordt op bijplaatsingen

ondergrondse containers gehandhaafd. Overtredingen worden beboet met een bestuurlijke strafbeschikking.

4.1.7 Graffiti, aanplakken

Graffiti scoort hoog als het gaat om ergernis. Tegelijkertijd is het bij graffiti vaak lastig om de overtreder te pakken. Stadstoezicht neemt graffiti standaard mee in de reguliere inspectierondes tussen 07.00 en 22.00 uur. In principe is dit geen taak voor de politie. Voor overtredingen wordt een bestuurlijke strafbeschikking opgelegd.

Voor wildplakken geldt dat Stadstoezicht handhaaft tussen 07.00 en 22.00 uur. Dit is geen taak meer voor de politie.

Ook het flyerverbod wordt door Stadstoezicht gehandhaafd.

4.1.8 Evenementen

Voor het houden van een evenement is een vergunning vereist. Mede op basis van de jaarlijks vastgestelde evenementenkalender, wordt de inzet van Stadstoezicht vooraf bepaald. Stadstoezicht handhaaft de vergunningsvoorschriften bestuursrechtelijk. Zo kan per evenement gecontroleerd worden op: op- en afbouw van het podium, geluid, handhaven eindtijden, overlast van fietsen. Er kan in koppels inzet worden gepleegd: een handhaver gaat met een stadswacht op pad. Op basis van het handhavingsdraaiboek worden de bevindingen vastgelegd en teruggekoppeld aan de organisatie. Ervaringen worden meegenomen naar een volgend jaar.

Stadstoezicht heeft de regie over de klachtafhandeling bij evenementen. Tijdens een evenement is een medewerker van Stadstoezicht telefonisch bereikbaar. Klachten (met name over het geluid) komen op dit moment nog op 3 plekken binnen: bij de politie, het Meldpunt Overlast en bij Stadstoezicht. Stadstoezicht stelt zich tot taak om in 2012 de klachtafhandeling voor iedereen helder en duidelijk te laten verlopen. Ook hierbij kan de website van de gemeente Groningen een rol spelen.

Verder hebben we in 2011 een aantal organisatoren van grote evenementen geïnformeerd over de klachten bij een evenement. In 2012 wordt bij alle grote evenementen de organisator standaard geïnformeerd of er klachten zijn geweest en over de afhandeling daarvan.

Tijdens evenementen heeft handhaving van overlast door wildplassen en alcohol bijzondere aandacht. Afstemming hierover met politie over inzet en waar mogelijk gaan handhavers van politie en Stadstoezicht gezamenlijk op pad.

4.1.9 Noorderplantsoen

Uitgangspunt bij het Noorderplantsoen is dat het veelzijdige gebruik één van de belangrijke kwaliteiten van het park is. Publieksevenementen in het park moeten kunnen plaatsvinden,

mits de draagkracht van het park niet wordt overschreden en er geen onherstelbare schade aan het park wordt toegebracht. In het park mogen op 12 dagen grote evenementen plaatsvinden tot 00.00 uur, kleinere met muziek en/of geluid op maximaal 20 dagen van 07.00 tot 20.00 uur. Overige activiteiten mogen plaatsvinden, als er maar geen onherstelbare schade aan het park wordt toegebracht. Er is een evenementenkaart gemaakt voor het plantsoen, waarop is aangegeven waar de evenementen plaats mogen vinden.

De afgelopen jaren is een aantal acties ondernomen om overlast in het Noorderplantsoen te beperken. Nieuwe en grotere prullenbakken en bij mooi weer extra leegruondes hebben gezorgd voor vermindering van het aantal overlastmeldingen in het plantsoen. Ook handhaving draagt hieraan bij: deze is uitgebreid met 4 extra rondes – zowel overdag als 's avonds – in mooie zomerse weekenden. Er wordt dan gelet op het naleven van de regels bij het uitlaten van de hond, op zwerfvuil en op overlastgevend gedrag in het algemeen. Door uitbreiding van de inzet van toezichthouders en handhavers in deze weekenden (zowel overdag als 's avonds), sluit de handhaving nu beter aan op het wisselende gebruik van het park.

4.1.10 Overige overlastfeiten, geen prioriteit, wel handhaving

Niet alle overlastfeiten hebben prioriteit. Uiteraard worden deze overlastfeiten wel meegenomen in de dagelijkse uitvoering van het werk van Stadstoezicht.

- a. Overlast door hinderlijk gedrag, bijvoorbeeld klimmen op straatmeubilair, voertuigen etc.
- b. Overlast door hinderlijk gedrag van bijvoorbeeld hangjongeren in de openbare ruimte, waardoor weggebruikers en omwonenden overlast ondervinden.
- c. Overlast door het zonder redelijk doel ophouden in portieken of in de openbare ruimte van flatgebouwen en andere publiek toegankelijke ruimten. Projectmatige aanpak, afhankelijk van mate van overlast en locatie. Uitvoering en Stadstoezicht en politie gezamenlijk.
- d. Overige overlastgedragingen in een voor het publiek toegankelijke ruimte/openbare ruimte.
- e. Standplaatsen (zodra nieuw beleid is vastgesteld)
Het standplaatsenbeleid voor vaste en tijdelijke standplaatsen wordt vernieuwd. Een handhavingsprogramma wordt onderdeel van de invoering van dit nieuwe beleid.

5. Programma

5.1. Totstandkoming programma

Het handhavingprogramma 2012 van de vakdirectie Stadstoezicht is samengesteld op basis van cijfermatige gegevens van de politie over voorgaande jaren, gegevens van het Meldpunt Overlast, informatie van de Milieudienst betreffende de milieu-overtredingen, de resultaten van het onderzoek 'Handhaven in Stad' van het Bureau Onderzoek en Statistiek en gesprekken met een stadspanel, bewonersorganisaties, stadsdeelcoördinatie en wijkbeheer.

In het kader van het onderzoek 'Handhaven in Stad' is met een scorelijst aan het stadspanel van 7000 stadjsers en aan ruim 40 bewonersorganisaties gevraagd een volgorde aan te geven in de onderwerpen in hun eigen buurt en wijk én in de binnenstad waarop (met name) gehandhaafd zou moeten worden. 3100 stadjsers en 19 bewonersorganisaties hebben hierop gereageerd.

Ook het collegeprogramma 2010 – 2014 geeft belangrijke informatie voor het handhavingsprogramma. Een schone, veilige en duurzame stad is daarin een prioriteit. Dat betekent onder andere het tegengaan van vervuiling in de leefomgeving, het bestrijden van afval op straat, het reduceren van hondenpoep in de openbare ruimte en het terugdringen van overlast door jongeren.

Op basis van bovenstaande bronnen zijn de prioriteiten in het handhavingsprogramma 2012 benoemd.

5.2 Afstemming Regiopolitie

Met de keuze voor toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking heeft de gemeente in principe een 24-uursverantwoordelijkheid gekregen voor het handhavend optreden tegen alle op de feitenlijst OM-afdoening genoemde overtredingen. De gemeente is dus, in onderlinge taakverdeling met de politie, primair verantwoordelijk voor de handhaving van de overlast. De gemeente bepaalt de inzet van de boa's en de prioriteiten. Dit betekent niet dat de gemeente 24 uur per dag handhavend op moeten treden tegen de "kleine ergernissen in de openbare ruimte". De gemeente kan voor sommige overtredingen bepalen dat het niet noodzakelijk is dat er 24 uur per dag gehandhaafd wordt. Verder maakt de gemeente met de politie ook afspraken over tijdstippen/dagdelen waarop de politie in plaats van de gemeente handhavend optreedt tegen de kleine ergernissen. De politie behoudt namelijk de strafrechtelijke bevoegdheid om tegen de overtredingen op te treden, of over tijdstippen waarop gezamenlijk – projectmatig – gehandhaafd zal worden. Voorkomen moet worden, dat gemeentelijke boa's en politie beiden op dezelfde tijden actief tegen dezelfde feiten optreden. Verder kan het bij sommige overtredingen in de rede liggen dat de politie handhaaft en niet de gemeente, in verband met mogelijke risicoverwachtingen ten aanzien van agressie. Afspraken tussen gemeente en politie over alle voornoemde aspecten moeten gemaakt worden in het lokale driehoeksoverleg. Wanneer wordt er gezamenlijk opgetreden, bijvoorbeeld in projectvorm. De politie blijft bevoegd strafrechtelijk op te treden tegen overlastfeiten, het instrument van de bestuurlijke strafbeschikking is voorbehouden aan de gemeente. Afspraken hierover worden gemaakt in het lokale driehoeksoverleg. In dat overleg moeten ook afspraken gemaakt worden over de achtervang door de politie, wanneer gemeentelijke boa's geconfronteerd worden met geweld.

De handhavingsprogramma's van Stadtoezicht en de politie worden op strategisch niveau, in de lokale driehoek, op elkaar afgestemd. Verder is afgesproken dat Stadtoezicht en politie elkaar ondersteunen bij hun werk in de openbare ruimte. Zo is het denkbaar dat Stadtoezicht capaciteit levert voor politiegerelateerde werkzaamheden, als bij die werkzaamheden ook leefbaarheid, een gemeentelijk belang, wordt gediend. Andersom kan de politie, daar waar overlast zaken raken aan de openbare orde en veiligheid, Stadtoezicht assistentie verlenen. Afspraken tussen de politie en Stadtoezicht over de achtervang worden schriftelijk vastgelegd en in de lokale driehoek bekrachtigd.

De rollen van de verschillende partijen zijn verschillend, maar de taken raken elkaar en vragen om zorgvuldige afstemming en goede samenwerking. Er is daarom regelmatig overleg met de politie, openbaar ministerie, bestuursdienst en stadsdeelcoördinatie. Op beleidsniveau tussen gemeente (Stadstoezicht, Bestuursdienst en hoofd stadsdeelcoördinatie), politie en openbaar ministerie; op uitvoerend niveau tussen gemeente (naast Stadstoezicht ook stadsdeelcoördinatie) en uitvoerende units van de politie.

5.3. Afstemming wijkbeheer en stadsdeelcoördinatie

De speerpunten in het handhavingsprogramma zijn ook afgestemd met wijkbeheer en stadsdeelcoördinatie. Deze partijen waren betrokken bij de voorbereiding van het programma en leverden informatie. Het nader uitwerken van de speerpunten zal ook in nauw overleg met wijkbeheer en stadsdeelcoördinatie gebeuren. Er is daarom op stadsdeelniveau regelmatig regulier overleg.

Wat betreft de inzet van Stadstoezicht bij wijkbeheer zal het accent meer liggen op de toezichthoudende taken van Stadstoezicht, waarbij informeren en waarschuwen door toezichthouders een belangrijke rol speelt in het voorkomen van overlast en het niet groter laten worden van overlast.

6. Uitgangspunten Stadstoezicht

Met gericht toezicht, via surveillance en door klachtafhandeling pakken we deze speerpunten aan. Ook is een combinatie van deze instrumenten mogelijk. Informatie en gerichte communicatie ondersteunen deze aanpak. Gericht toezicht krijgt uitwerking in de vorm van een project. Met per gebied, wijk of buurt verschillende accenten. Na klachten wordt altijd actie ondernomen, ongeacht het onderwerp.

Geeft bovenstaande aan wát wij in 2012 gaan doen, de manier waarop we dat gaan doen is opgedragen aan de vakdirectie Stadstoezicht. We werken met de Matrix Integrale Veiligheidszorg (IVZ). Een beleidsinstrument, dat bij ieder integraal (veiligheids)probleem kan worden ingezet om tot een doeltreffende oplossing te komen. Immers, als verschillende partners afzonderlijk initiatieven ontplooiën, bestaat de kans dat er langs elkaar heen gewerkt wordt. Hierdoor kan “overlap” van activiteiten ontstaan of er blijven juist kansen liggen in de aanpak van veiligheidsproblemen. Met de Matrix IVZ kan dergelijke overlap zoveel mogelijk worden ontweken. Uitkomsten van onder meer de risicoscan, stadspanel, bewonersorganisaties, GCC, wijkbeheer en stadsdeelcoördinatie leveren daarvoor de bouwstenen.

De sleutelbegrippen bij de gemeentelijke regie over toezicht en handhaving in de openbare ruimte: sturen, coördineren, professionaliseren, communiceren en integraal, programmatisch en projectmatig werken, in specifieke en generieke taken.

Medewerkers van de vakdirectie Stadstoezicht houden in eerste instantie voor een groot deel hun specialisme en voeren een specifieke taak uit, gekoppeld aan eigen kennis en bevoegdheden. Tegelijkertijd hebben de medewerkers van de vakdirectie Stadstoezicht een algemene taak in het toezicht en de handhaving in de openbare ruimte. Bij het uitoefenen van hun (specifieke) functie zijn zij ook de ogen en oren voor alle overtredingen in de openbare ruimte. Als een toezichthouder of handhaver overtredingen constateert op het specifieke werkterrein van een collega schakelt deze, afhankelijk van de aard van de overtreding óf de collega in óf grijpt direct zelf in en handelt de geconstateerde overtreding zelf af, afhankelijk van de situatie.

De medewerker blijft voor een groot deel zijn eigen takenpakket uitvoeren, maar zal zo nu en dan ingezet worden op andere specialismen bij grote projecten en bij acute overtredingen.

Informatie gestuurd toezicht, programmatisch en projectmatig handhaven en het inzetten van de bestuurlijke strafbeschikking vormen de basis voor de integrale handhaving. Voorwaarde hiervoor is kennis van wat er in de samenleving speelt. Door op een goede manier de juiste informatie te verzamelen, te analyseren en aan elkaar te koppelen, kan tijdig en adequaat gereageerd worden. Dat is informatie gestuurd toezicht en handhaving. Er wordt gestuurd op en met informatie. Sturen *op* informatie is gericht op informatie verzamelen om een compleet en helder totaalbeeld te krijgen van problemen en mogelijke ontwikkelingen. Sturen *met* informatie betekent dat medewerkers worden aangestuurd om doeltreffende maatregelen te nemen. Nieuwe inzichten kunnen leiden tot actualisering van acties en bijstelling van doelen.

Dit handhavingsprogramma laat zien welke prioriteiten in 2012 zijn aangewezen en wat de gemeente gaat doen. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving in de openbare ruimte en maakt duidelijke afspraken met de politie en openbaar ministerie. Zo toont het lokaal bestuur haar verantwoordelijkheid om zaken op het terrein van leefbaarheid, verloedering en overlast in de openbare ruimte aan te pakken.

7. Communicatie

De visie dat Stadstoezicht bijdraagt aan een leefbare, veilige en bereikbare stad vormt het uitgangspunt voor de centrale boodschap van handhavingscommunicatie. Afwijkend gedrag wordt gecorrigeerd, óf door stimuleren (aanspreken, begeleiden en waarschuwen), óf door te straffen met een bekeuring. Communiceren over Stadstoezicht betekent daarom communiceren over handhavingsresultaten. Dit sluit aan bij opgeroepen verwachtingen in eerdere beleidsfasen: “Uiteindelijk gaan we handhaven”. De overgrote meerderheid van onze samenleving verwacht dan ook dat wordt gehandhaafd op normafwijkend gedrag. In de communicatie wordt daarom steeds gerefereerd aan gemaakte afspraken en ligt het accent op het betreffende onderwerp of de geconstateerde overtreding (Daarom doen we dit!).

Om de samenleving te informeren over de resultaten van Stadstoezicht worden twee sporen gevolgd. Resultaten van regulier toezicht en handhaving worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur, aansluitend bij de verantwoordingscyclus. Voor de specifieke projecten in het handhavingsprogramma is maatwerk het uitgangspunt. Omdat elk project een eigen dynamiek kent - zowel geografisch als in specifieke doelgroepen - zullen inzet en vorm van communicatiemiddelen verschillen. Voor ieder project komen aparte communicatiememo's. Uitgangspunt is dat de communicatie transparant is. Daarom speelt internet een centrale rol in de handhavingscommunicatie. Niet alleen om verantwoording af te leggen, maar ook om Stadgers in de gelegenheid te stellen via internet overlast te melden. Daarnaast wordt in de projectcommunicatie vooral ingezet op wijkmedia vanwege de geografische dynamiek van projecten.

Bij de totstandkoming van het handhavingsprogramma is de stad gericht betrokken. We hebben alle bewonersorganisaties gevraagd hun mening te geven over de prioriteiten van Stadstoezicht. Daarnaast heeft het Stadspanel dezelfde vragen voorgelegd gekregen. De uitkomsten hiervan bieden ons de mogelijkheid Stadstoezicht gericht en specifiek op te laten treden in wijken. Voor het invullen van projecten heeft deze participatievorm veel meerwaarde. Ook de komende jaren maken we daar gebruik van bij het samenstellen van toekomstige handhavingsprogramma's.

Met de invoering van de bestuurlijke strafbeschikking heeft de gemeente de regierol voor wat betreft het aanpakken van overlastfeiten in de openbare ruimte (kleine ergernissen). Taken die de politie tot nu toe oppakte zijn door de gemeente overgenomen. Dit gaat geleidelijk en in goed overleg over prioriteiten/tijden /projecten. In het lokale driehoeksoverleg worden de afspraken geaccordeerd.

Via de website zal informatie hierover worden gegeven.

Bijlage 1. Cijfermateriaal

2011	
Aantal boetes door politie	
Wildplassen	830
Alcoholoverlast	685
Hinderlijk gedrag	260

Aantal boetes politie, afdeling milieu	2010	2011
Geluidshinder	70	67
Afval	662	116

2011	
Aantal BSB door milieu-inspectie	
Fout aanbieden van huishoudelijk afval	400
Te vroeg aanbieden grof vuil	220
Loslopende honden	200
Achterlaten straatafval	160
Overig afval	100
Wildplassen	30
Overig	90

Centraal Meldpunt Overlast en Zorg	
Meldingen 2010 over openbare ruimte	
Geluidsoverlast	655
Overlast door jeugd/jongeren	417
Drugsoverlast	309
Vervuiling	305
Overlast door studenten	561
Alcoholoverlast	45
Overlast door dieren	172

Ergernis Top 5 Bewonersverenigingen

- Niet opruimen hondenpoep
- Loslopende honden
- Bekrassen/bekladden van andersmans eigendommen en graffiti
- Fout parkeren
- Afval naast een container plaatsen

Ergernis Top 5 Stadspanel

- Niet opruimen hondenpoep
- Loslopende honden
- Bekrassen/bekladden van andersmans eigendommen en graffiti
- Personen die grofvuil dumpen
- Onrechtmatig parkeren op een gehandicaptenparkeerplaats

Het stadspanel en bewonersorganisaties zijn bevraagd op thema's, die de leefbaarheid van de directe woonomgeving raken (niet alle APV-overlastfeiten zijn in de enquête meegenomen).